

Zelei Miklós

Hajnalban jó szarvast akasztani

A szarvast ne csak őrizd, gyűlöld is!

A kerítésen túl a levelekre már leszállt a harmat. De a csöppek még feketék, sötétek a zöld levelek és szurok a fű, mint az óceán fenekén ágaskodó, mozdulatlan növényállatok. Kicsapódik a siralomházajtó, a sötétben a rőtavad teste nem látszik, agancsa fénylik. Húsz órát kell legalább a siralomházban ülnie. A szék kicsi, hogy minél kényelmetlenebbül. Az asztal alacsony, sanyargató rajta könyökölni. A sötétben a fegyőrök is láthatatlanok. A vad azonban érzi, hogy sokan állnak ott. Nem a szokásos ellenőrzés. Gyorsan mozog az agancsa, bizonytalan, hallatszik, ahogy egyre gyorsabban kapkodja a levegőt. Négyen ugranak rá. Azonnal, gondolkodás nélkül, a bizonytalanságát kihasználva. A szarvas számít arra, ami történik, de egyáltalán nincs fölkészülve a pillanatra, amikor végbemegy. És teljes rémült szívéből meglepődik azon, amit olyan régóta vár. A fegyőrök két irányból lerohanják, megragadják az agancs két ágát. Az ötödik fegyőr közepén ebben a másodpercben ráveti magát és kivágja a nyelvét. Nincs kiáltás gerlehangon, bógés, csalogatás. Fejét az agancsoknál fogva a lába közé nyűgözik úgy, hogy az agancs ágai előremutassanak és két oldalról májba, vesékbe, gyomorba rúgják. A vad kooperál! Pontosan jelzi a sikeres ütéseket. A találat pillanatában hátsó lábait felveti, kaparja a követ. Összegörnyed, megpúposodik, nagy lendülettel indulni akar. Futna, de rögtön elalél. A fegyőr köteles pontosan tudni: hová kell rúgni, hogy a szarvasnál az átmeneti tudatvesztés beálljon. Ezt az aléltságot kell kihasználni arra, hogy a siralomházból a rőtöt kistaszítsák és ugyanazzal a mozdulattal a folyosórács felé indítsák, gyerünk!

Vadaskert-Magyarország. Jelképes helyszíne, középpontja a folyosó, amelyen a rácsfutást vezénylik.

Látónak vakság.

Hallónak siketség.

Beszélőnek némaság.

Épnek sántaság.

Baj, szorongatás.

Négyen nyomják, ketten húzzák a csodafiúszarvast. Ekkor már tudatánál legyen! Hogy érvényesüljön a meggyőzés, az eljárás nevelő hatása. Nagy lendülettel, gyorsan megy végbe a rácsfutás. Nem könnyű a rőtnek, mert a nyűgben nehezen lépked, segítsék fegyőrei.

(Részlet a *Mandulafecske* című regényből)

- Halad a szarvas!
- Halad a szarvas!
- Halad a szarvas!

Parancs folyamatosan.

A bőre már hatalmas zsák, az éheztetéstől kicsökkent belőle a vad, lebeg körülötte a kültakaró. Ráncos, leffegő bőrzsákban a test. Mintha a kettő soha nem tartozott volna össze. Hanem csupán csapda a bőr, amelybe a test betévedt, belekeveredett! És nem tud szabadulni belőle. De még mindig milyen ereje van. A fegyőrök megragadják, tartják, szorítják a bőrt, amelyben a test ellenáll, ide-oda rángatózik, megpróbál kibújni, vonaglik hátra-előre, rugaszkodik, oldalra vetődik, ugrik, hasalna a folyosó kövén.

- Megáll a szarvas!
- Megáll a szarvas!

Fejjel nekitaszítják a folyosórácsnak. Az agancs a rácsok közé szorulva a rózsa-tónél az alsó keresztpánthoz feszüljön. A rács másik oldaláról a folyosóügyeletesek vasdorongokkal törik az agancs ágait, hogy a szarvasfej beférjen majd a hurokba, a kötél ne gubancolódjon az ágak-bogak köré. A fénylő aranybogoknál, aranyágaknál kell a trófeatorést elkezdeni és módszeresen haladni lefelé a koponya irányába, a gyöngyökig. Az összegyűlt törtaranyat kivégzés után a Magyar Nemzeti Bankba kell beszo­lgáltatni.

- Indul a szarvas!
- Indul a szarvas!

A parancsszóra akaratlanul is teljesít, emeli a lábát. Ebben a pillanatban kell kioldani a nyűgből és levágni a két mellső lábáról a patákat, kapálózása nehogy kárt tegyen az ítéletvégrehajtóban és segédeiben.

Megnyílik a folyosórács.

Innen már rövid az út a kivégzőhelyiségig. A nyaka alatt megemelve a szarvast a hátsó lábain futtatják. Az ítéletvégrehajtó a kivégzőhelyiség ajtajában várakozik, ahogy belül van a szarvasfej, a hurokkal mesterien meglasszózza, a kívül működő fegyőrök levágják a szarvas két hátsó patáját is, bent a segédek pedig a csigán átvett kötéllal felhúzzák a szarvast, a nyaka megfeszül, az ítéletvégrehajtó ekkor szakszerű mozdulattal eltöri a nyakcsigolyát, a gerincvelő kettészakad és a szarvas azonnal megdöglik.

Eltemetni úgy kell őket, hogy a lábukat combtőben fölfelé törik, olyan határozattan, hogy a gerincvonal fölött a mellső meg a hátsó lábak összeérjenek egymással, a fattyúcsülköknél kötözzék össze őket dróttal vagy más tartós anyaggal. Így, a saját bőrébe csomagolva, pofájával lefelé dobják bele a gödörbe.

Ma hajnalban kilenc szarvast akasztanak. Testvérek.